

VC
3654

A. 2, 89.

Vc
3654

DE
IOH. GEORGIO I. FILIARVM RATIONIBVS
PRAGENSI FOEDERE PROVIDENTE
DISSERIT,

AD
IOHANNIS GOTTLOB
PLAZII,
CANCELLARII HVIVS LVSATIAE
RENOVANDAM MEMORIAM,

DIE II. MAII, CIOICCLXXVIII. A II.
MAGNIFICVM VRBIS SENATVM,
CETEROSQVE LAVDVM NOSTRARVM
FAVTORES EGREGIOS,

SVMMA HVMANITATE, PARI OBSERVANTIA
INVITAT
M. CHRISTOPHORVS HIEREMIAS ROSTIVS,
RECTOR,

BVDISSAE,
LITTERIS VIDVAE IOHANNAE ELEONORAE SCHOLTZAE

Cæsarem Augustum, ferunt, cum in Armeniam dimisisset Caium nepotem ex filia, eum bonis votis atque omnibus profecutum, ac precatum Deos, vt ei Pompeii beneuolentia, Alexandri virtus, et sua ipsius felicitas contingeret; adeo non penitebat Imperatorem, quanta fortuna vsus esset per omne tempus vite, vt ipse eandem predicare quodammodo, et populi Romani de se existimationem confirmare ita non dubitaret. Enimuero quanquam sane magna et inusitata fuit Octauiani felicitas; tamen hominis omnino fuit, id est, nec solida, nec perfecta omnibus numeris: cuius rei fidem facile cuius fecerint, quæ de rebus eius aduersis Plinius Historiæ Naturalis VII. 45. plurima commemorat, ex quibus nihil æque grauius tulit, ac dedecora suorum, inprimis filiarum, quam tanto odio habuit propterea, vt deprecanti populo Romano, et pertinacius instanti, *tales filias*, pro concione, vt apud est Suetonium 65. sit imprecatus. Feliciorem Augusto dicere possumus cum ceteris rebus, tum hoc maxime nomine, Iohannem Georgium I. cuius memoriæ Saxonia hæc atque Lusatia incredibiliter fauet, qui præter septem filios, filias tres, præstantes illas forma, ex Magdalena Sibylla, Prussica, susceperit, susceptas ad pietatem et castitatem educarit, educatas denique nobilissimis atque eminentissimis Principibus Germanis collocarit. Neque vero dissimulauit Optimus Pater, quantopere sibi natæ ex sese, et quam sine exceptione probatæ essent, sed potius præ se tulit, et multis modis atque temporibus planissime demonstrauit. Nunquam autem id factum est clarius et apertius, quam in pacificatione Pragensi, anno MDCCXXXV. de qua nunc deinceps nostro more differemus.

Igitur sciri debet, istam pacificationem duabus partibus constare, scdere ipso, et pactis aliquot singularibus (*Neben-Recessen*). Ac scdus ipsum vnice spectabat ad pacandam Germaniam, et vt exurgeret iacens ac prostrata respublica, et in aliquo statu consisteret. Sed tamen euentus non fuerunt, quos expectauerant. Namque bellum intestinum ac domesticum, quod sic satis compositum esse videbatur, post hominum memoriam maximum atque crudelissimum, reuixit quasi maiore flamma, eoque arsit pulcherrima hæc patria vsque ad MDCCXXXVIII. quo anno incendium illud rotius propemodum Germaniæ ruina tandem restinctum est, pace in Vestphaliæ finibus conciliata, vbi, quæ Pragæ antea conuenerant, pleraque omnia immutata sunt. Constiterunt tamen, quamuis nihil noui commodi adipiscerentur, sua commoda Saxonibus, quæ ex Pragensi pacatione perperant, et optimus Princeps cum in vtriusque Lusatia, tum vero etiam in possessione Magdeburgensium præfecturarum omnino permanit.

Ac primo quidem, quod ad nostras Lusatias atinet, datæ istæ sunt Iohanni Georgio I. hisce conditionibus: *Die Abtretung vnd Beilehung beyder Marggraffthümer wird Ihre Churfürstl. Durchlauchtigkeit verwilliget vor Sich, und Dero männliche Leibes Lehns Erben Ihres Churhauises, dergestalt: das, wenn Gott über I. C. F. D. von Toder wegen gebiethen würde, so sollen Ihrer C. F. D. in solchen beyden Marggraffschafften succediren Dero männliche Leibes Erben Ihres Churhauises; und auf gänzliche Erlöschung derselben, quod omen Deus Immortalis auertat! die Herzoge zu Sachsen Altenburg, männlichen Geschlechts, in absteigender Linie; vnd, wenn diese nicht mehr wären, Seiner Churfürstl. Durchl. als primi Acquirentis, geliebte eheliche Töchter, die izt im Leben seyn, sammt und sonders, oder, da dieselben sammt vnd sonders den Anfall nicht erlebten, der von ihren Leibern posterirende Mannstamm, also, das, ieder Tochter alsdann sich im Leben befindender ganzer Mannstamm seinen Antheil, nicht iuxta capita, sondern iuxta stirpes, genießen, beyde Marggraffthümer aber dadurch nicht getheilet, sondern vnter einer gesambten Regierung gelassen werden sollen.* Excerptimus ista ex singulari pacto de vtraque Lusatia MDCCXXXV. quæ sequuntur, et breuitatis causa, et quia nota omnibus videntur, neque admodum pertinere ad rem propositam, omnino prætermittenda pu-

taui-

raimus. In eandem sententiam, et iisdem verbis propemodum in litteris primæ *inuestituræ* c1010c xxxviii. perscriptum facile inueniunt.

Ergo dedit operam providentissimus Princeps, vt hoc nouum ius alias quasi radices ageret in sua Domo, atque etiam propagaretur, vtque in Lusaticas opes, si præter spem accideret, filiis possent Altenburgenses, quibus mirabiliter fauebat, cuius rei causas alio loco exposuimus, Altenburgensibus filiarum, filiabus mares prognati ex iisdem, denique succedere. Habuit autem, vt supra diximus, filias numero tres, Sophiam quidem Eleonoram, Mariam Elisabetham, et Magdalenam Sibyllam, quarum illa in Darmstadiensem, ista in Gottorpiensem, hæc in Altenburgensem Dommum, innupserunt, et suum quæque maritum prole mascula parentem fecerunt. Quod autem iuris consecutæ in Lusaticas ita fuerant, id aliquantulo magis firmatum est posterius, cum primo ipse, deinde etiam posterorum earum *inuestituræ* fierent participes Lusaticæ, et, vt loqui solent, in *simultaneam inuestituram* admitterentur. Vtramque rationem in Annalibus declarat Iohannes Sebastianus Müllerus, quo auctore c1010c lx. legari Saxonici Leopoldo I. iuris iurandi fidem ob Lusaticas præstiterunt hoc ordine:

Martisburgensis. Electoralis II. Electoralis I.

Numburgensis. Magdeburgensis.

Altenburgensis.

Schrümpffius, actor filiarum El.

Idem officium erga eundem Imperatorem repetitum c1010c lxxxvii. At enim cum interea temporis Altenburgica Domus esse desisset, tresque illæ sorores diem obissent suum, in locum sic vacuum factum Darmstadienses et Gottorpienses successerunt, vt schema descriptum ostendit hocce modo:

Martisburgensis. Electoralis III. Electoralis II. Electoralis I.

Numburgensis.

Vueissenfelfensis.

Gottorpiensis.

Darmstadiensis.

Hactenus de Lusatiis. Sequitur, vt nunc ad quatuor dynastias, quo nomine eas Vuestphalici pacificatores appellant, deinceps veniamus. Ac Magdeburgensis quidem amplissima regio, quæ ante c1010c xxxviii. perpetuo Archiepiscopo paruit, eiusmodi est, vt nulli nec vberitate agrorum, nec salis copia, neque magni fluminis opportunitate concedat: quæ bona, cum facile fieri posse videretur, vt externorum Principum animos sollicitarent, eisque iniicerent istius terræ cupiditatem, summa semper cura ac prouisione cauerunt Canonici, ne Misniæ quidem atque Brandeburgi Marchionibus ad istum honorem aditus pateret. Neque vero inde a primordio vsque ad Caroli V. imperium, sub quo huius Germaniæ facies mire conuersa est, plures, quam bini ex vtraque Domo, Præsules rem Parthenopolitanam obtinuerunt, scilicet Ludouicus atque Ernestus ex nostris, ex Brennis vero Ericus et Albertus, cuius Alberti omnes successores eiusdem gentis fuerunt vsque ad istam turbam et confusionem rerum omnium. Quo tempore cum Archiepiscopatus versaretur in maximo periculo, ad Iohannem Georgium I. præpotentem tunc Principem, confugiabant, opem ab eo atque auxilium petentes, et, quo minus cedere suis precibus dubitaret, Augustum, filium eius deiecto Christiano Vuilhelmo sufficiebant. Displicuit consilium Ferdinando II. eoque suum Leopoldum Vuilhelmum magna vi Magdeburgensibus obruit. Enimuero, reconciliata Imperatoris voluntate, haud difficulter impetratum est, vt non solum Augustus eo esset loco, quo fuisset, sed vt quatuor etiam eius agri præfecturæ, siue illæ maiorem partem in media Saxonia, Saxonie Prageni pace contribuerentur: quod factum est tribus annis post in comitiis Calenbergibus, et tandem Principum bello illo retro miseroque defessorum au-

ctori.

№ 3034 7K

fortitate confirmatum. Vocabuia istarum dynastiarum, quæ hodieque, excepta Burga, nostræ ditionis sunt, nemo sane est, qui discere a nobis cupiat. Augebatur ergo Saxonica potentia non contemnendis accessio-
 bus, et ita quidem, vt et filie Electoris, qui ista præclara pepererat, in
 spem amplioris fortunæ venirent. Rem demonstrant verba, quæ ex pa-
 trionis formula huc transtulimus: *Er werden obige 4. dem Erzhertze Magdeburg ein-
 verleibte Aentler Seiner Churfürstl. Durchl. dergestalt übergeben, abgetreten, und zuge-
 eignet, daß die von gedachtem Churfürsten posterirrende männliche Leibes Lehns Erben,
 neben denen Churfürstlichen Töchtern, so itzo am Leben, und selbigen männlichen Lei-
 bes Lehns Erben, wie auch denen Herzogen zu Sachsen Altenburg, und derselben sämt-
 lichen Erben und Nachkommen, und zwar auf solche Maasse, daß die Töchter, und
 dero Kinder in solche Aentler nicht iuxta capita, sondern iuxta stirpes, succediren, sel-
 bige auch zu einem rechten Erzhertztlichen Mannlehn besitzen und gebrauchen.* Nexum
 feudalem, cuius hic fit mentio, ceteriora tempora dissoluerunt. Namque
 c1510 c1511 c1512 c1513 c1514 c1515 c1516 c1517 c1518 c1519 c1520 c1521 c1522 c1523 c1524 c1525 c1526 c1527 c1528 c1529 c1530 c1531 c1532 c1533 c1534 c1535 c1536 c1537 c1538 c1539 c1540 c1541 c1542 c1543 c1544 c1545 c1546 c1547 c1548 c1549 c1550 c1551 c1552 c1553 c1554 c1555 c1556 c1557 c1558 c1559 c1560 c1561 c1562 c1563 c1564 c1565 c1566 c1567 c1568 c1569 c1570 c1571 c1572 c1573 c1574 c1575 c1576 c1577 c1578 c1579 c1580 c1581 c1582 c1583 c1584 c1585 c1586 c1587 c1588 c1589 c1590 c1591 c1592 c1593 c1594 c1595 c1596 c1597 c1598 c1599 c1600 c1601 c1602 c1603 c1604 c1605 c1606 c1607 c1608 c1609 c1610 c1611 c1612 c1613 c1614 c1615 c1616 c1617 c1618 c1619 c1620 c1621 c1622 c1623 c1624 c1625 c1626 c1627 c1628 c1629 c1630 c1631 c1632 c1633 c1634 c1635 c1636 c1637 c1638 c1639 c1640 c1641 c1642 c1643 c1644 c1645 c1646 c1647 c1648 c1649 c1650 c1651 c1652 c1653 c1654 c1655 c1656 c1657 c1658 c1659 c1660 c1661 c1662 c1663 c1664 c1665 c1666 c1667 c1668 c1669 c1670 c1671 c1672 c1673 c1674 c1675 c1676 c1677 c1678 c1679 c1680 c1681 c1682 c1683 c1684 c1685 c1686 c1687 c1688 c1689 c1690 c1691 c1692 c1693 c1694 c1695 c1696 c1697 c1698 c1699 c1700 c1701 c1702 c1703 c1704 c1705 c1706 c1707 c1708 c1709 c1710 c1711 c1712 c1713 c1714 c1715 c1716 c1717 c1718 c1719 c1720 c1721 c1722 c1723 c1724 c1725 c1726 c1727 c1728 c1729 c1730 c1731 c1732 c1733 c1734 c1735 c1736 c1737 c1738 c1739 c1740 c1741 c1742 c1743 c1744 c1745 c1746 c1747 c1748 c1749 c1750 c1751 c1752 c1753 c1754 c1755 c1756 c1757 c1758 c1759 c1760 c1761 c1762 c1763 c1764 c1765 c1766 c1767 c1768 c1769 c1770 c1771 c1772 c1773 c1774 c1775 c1776 c1777 c1778 c1779 c1780 c1781 c1782 c1783 c1784 c1785 c1786 c1787 c1788 c1789 c1790 c1791 c1792 c1793 c1794 c1795 c1796 c1797 c1798 c1799 c1800 c1801 c1802 c1803 c1804 c1805 c1806 c1807 c1808 c1809 c1810 c1811 c1812 c1813 c1814 c1815 c1816 c1817 c1818 c1819 c1820 c1821 c1822 c1823 c1824 c1825 c1826 c1827 c1828 c1829 c1830 c1831 c1832 c1833 c1834 c1835 c1836 c1837 c1838 c1839 c1840 c1841 c1842 c1843 c1844 c1845 c1846 c1847 c1848 c1849 c1850 c1851 c1852 c1853 c1854 c1855 c1856 c1857 c1858 c1859 c1860 c1861 c1862 c1863 c1864 c1865 c1866 c1867 c1868 c1869 c1870 c1871 c1872 c1873 c1874 c1875 c1876 c1877 c1878 c1879 c1880 c1881 c1882 c1883 c1884 c1885 c1886 c1887 c1888 c1889 c1890 c1891 c1892 c1893 c1894 c1895 c1896 c1897 c1898 c1899 c1900 c1901 c1902 c1903 c1904 c1905 c1906 c1907 c1908 c1909 c1910 c1911 c1912 c1913 c1914 c1915 c1916 c1917 c1918 c1919 c1920 c1921 c1922 c1923 c1924 c1925 c1926 c1927 c1928 c1929 c1930 c1931 c1932 c1933 c1934 c1935 c1936 c1937 c1938 c1939 c1940 c1941 c1942 c1943 c1944 c1945 c1946 c1947 c1948 c1949 c1950 c1951 c1952 c1953 c1954 c1955 c1956 c1957 c1958 c1959 c1960 c1961 c1962 c1963 c1964 c1965 c1966 c1967 c1968 c1969 c1970 c1971 c1972 c1973 c1974 c1975 c1976 c1977 c1978 c1979 c1980 c1981 c1982 c1983 c1984 c1985 c1986 c1987 c1988 c1989 c1990 c1991 c1992 c1993 c1994 c1995 c1996 c1997 c1998 c1999 c2000

IOHANNES GEORGIUS I. Elector Saxonie,
 n. 1585. maritus Magdalene Sibyllæ, † 1656.

SOPHIA ELEONORA n. 1609. vxor Georgii II. Darm- stadensis, † 1671.	MARIA ELISAB. n. 1610. vxor Frederici III. Gottorpensis, † 1684.	MAGDALENA SIBYLLA n. 1617. vxor Frider. Vvilh. II. Altenburgensis, † 1668.
↓	↓	↓
LVDOVICVS VI. Darmstadienf. n. 1630. † 1678.	CHRISTI. ALBERT. Gottorp. n. 1641. † 1694.	FRIDERIC. VVILH. III. Altenburg. n. 1657. † 1672.
↓	↓	↓
LVDOV. VII. ERNEST. LVD. Darmst. n. Darmstadienf. n. 1658. † 1678. 1667. † 1739.	FRIDERICVS III. Gottorpensis, n. 1671. † 1702.	
↓	↓	
LVDOV. VIII. Darmst. n. 1691. † 1768.	CAROLVS FRIDERICVS, Gottorpensis, n. 1700. † 1739.	
↓	↓	
LVDOVICVS VIII. Darmst. n. 1719.	PETRVS III. Russorum Imperat. n. 1728. † 1762.	
	↓	
	PAVLVS PETROVVITSCH, Imperii Russici heres, n. 1754.	

Secundum ea descendamus sane de fastigio Principum ad humilitatem
 nostram, et ad memoriam priuati Viri, quæ conseruata iam diu, suam sem-
 per apud nos religionem obtinebit. Ita enim meritis est Optimus Plazius,
 cuius erga se voluntati hæc nostra schola amplissimum atque iucundissimum
 munus bonorum librorum quotannis debet: quam liberalitatem vt omnes
 fere dies in ore atque amore habemus, ira eam cras publice prædicabunt, qui
 eius munificentie nunc quidem facti sunt participes,

- Iohannes Gottlob Müller, Sohland. Lufatus.
 Iohannes Georgius Barth, Hoyersuerda. Lufatus.
 Godofredus Ernestus Bæhmer, Budissensis.*

Eo actu transacto priores duo contexere extrema cum primis cogitant, et quia omne tempus honeste
 apud nos laudateque exegerint, etiam honeste exire hinc in Academiam. Sciunt quidem, tantum
 se debere Magnifico Senatui, et Præceptoribus, quantum difficile valde est, persoluere; nihilo minus
 tamen eam rationem discendendi multis credunt, non iniucundam futuram esse, ob id ipsum, quod grati
 ac memores beneficiorum esse videbuntur. Digredientes instituto scholastico profecturi sunt
 Iohannes Fridericus Kaplerus, Budissensis. Christianus Godofredus Strizelus, Budiss.
 Traugott Leberecht Schneider, Budiss. Dauides Henricus Indinger, Budiss.
 Ad omnes istos beneuole audiendos, Magnificum Verbis Senatam, ceterosque laudum nostrarum
 Fauctores Egregios summa humanitate atque obseruantia inuito, ac plane spero, Eos ita facturos, vt
 intelligant nostri discipuli, tantum amari a Viris Doctissimis atque Honestissimis hanc scholam,
 quantum ipse existimo.

P. P. Budissæ, die 7. Maii, c1800 c1801 c1802 c1803 c1804 c1805 c1806 c1807 c1808 c1809 c1810 c1811 c1812 c1813 c1814 c1815 c1816 c1817 c1818 c1819 c1820 c1821 c1822 c1823 c1824 c1825 c1826 c1827 c1828 c1829 c1830 c1831 c1832 c1833 c1834 c1835 c1836 c1837 c1838 c1839 c1840 c1841 c1842 c1843 c1844 c1845 c1846 c1847 c1848 c1849 c1850 c1851 c1852 c1853 c1854 c1855 c1856 c1857 c1858 c1859 c1860 c1861 c1862 c1863 c1864 c1865 c1866 c1867 c1868 c1869 c1870 c1871 c1872 c1873 c1874 c1875 c1876 c1877 c1878 c1879 c1880 c1881 c1882 c1883 c1884 c1885 c1886 c1887 c1888 c1889 c1890 c1891 c1892 c1893 c1894 c1895 c1896 c1897 c1898 c1899 c1900 c1901 c1902 c1903 c1904 c1905 c1906 c1907 c1908 c1909 c1910 c1911 c1912 c1913 c1914 c1915 c1916 c1917 c1918 c1919 c1920 c1921 c1922 c1923 c1924 c1925 c1926 c1927 c1928 c1929 c1930 c1931 c1932 c1933 c1934 c1935 c1936 c1937 c1938 c1939 c1940 c1941 c1942 c1943 c1944 c1945 c1946 c1947 c1948 c1949 c1950 c1951 c1952 c1953 c1954 c1955 c1956 c1957 c1958 c1959 c1960 c1961 c1962 c1963 c1964 c1965 c1966 c1967 c1968 c1969 c1970 c1971 c1972 c1973 c1974 c1975 c1976 c1977 c1978 c1979 c1980 c1981 c1982 c1983 c1984 c1985 c1986 c1987 c1988 c1989 c1990 c1991 c1992 c1993 c1994 c1995 c1996 c1997 c1998 c1999 c2000

hi

ULB Halle

007 652 011

3

n. 2, 89.

Vc
3654

DE
IOH. GEORGIO I. FILIARVM RATIONIBVS
PRAGENSI FOEDERE PROVIDENTE
DISSERIT,

AD

S GOTTLOB
AZII,

HVIVS LVSATIAE

AM MEMORIAM,

MDCCCLXXVIII. A II.

VRBIS SENATVM,

AVDVM NOSTRARVM

S EGREGIOS,

ATE, PARI OBSERVANTIA

SVITAT

S HIEREMIAS ROSTIVS,

CTOR,

ISSAE,

NNAE ELEONORAE SCHOLZIAE

